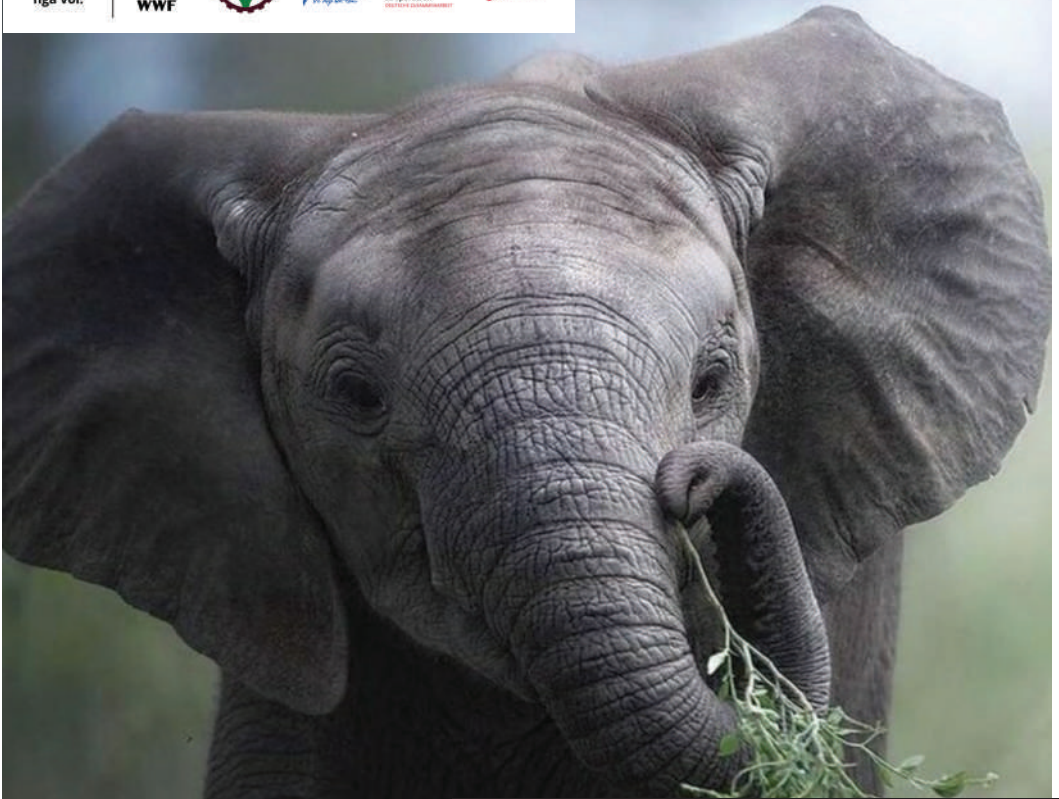

Hợp tác
giảm cầu
ngà voi.

CẨM NANG HƯỚNG DẪN THỰC HÀNH DU LỊCH CÓ TRÁCH NHIỆM VỚI THIÊN NHIÊN VÀ ĐỘNG VẬT HOÀNG DÃ (Dành cho cơ sở lưu trú du lịch)

HANDBOOK

GUIDE TO NATURE AND WILDLIFE
RESPONSIBLE TOURISM PRACTICES
(For tourist accommodation establishments)

TABLE OF CONTENTS

BACKGROUND	25
PURPOSE OF THE HANDBOOK	26
INSTRUCTIONS FOR USE	26
COPYRIGHT AND REFERENCE CITATIONS	26
DISCLAIMER	27
PART I. OVERVIEW OF NATURE AND WILDLIFE RESPONSIBLE TOURISM	28
1. What is nature and wildlife responsible tourism?	29
2. Benefits of nature & wildlife responsible tourism	30
3. Principles of nature and wildlife responsible tourism practices	31
PART II. GUIDE FOR TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS	32
1. Reasons to practice nature and wildlife responsible tourism	33
2. What accommodation establishments should and should not do	33
3. Useful legal information for tourist accommodation establishments	36
PART III. CASE STUDY ON NATURE AND WILDLIFE RESPONSIBLE TOURISM	40
1. Six Senses Con Dao Resort (Con Dao, Ba Ria Vung Tau)	41
2. Chicland Hotel (Son Tra, Da Nang)	41
3. Lang Nho - Small Village (Nha Trang, Khanh Hoa)	42
REFERENCES	43

© Martin Harvey/WWF

MỤC LỤC

BỐI CẢNH RA ĐỜI	5
MỤC ĐÍCH XÂY DỰNG	6
HƯỚNG DẪN SỬ DỤNG	6
BẢN QUYỀN VÀ TRÍCH DẪN TÀI LIỆU	6
MIỄN TRỪ TRÁCH NHIỆM	7
PHẦN I. TỔNG QUAN VỀ DU LỊCH CÓ TRÁCH NHIỆM VỚI THIÊN NHIÊN VÀ ĐỘNG VẬT HOANG DÃ	8
1. Thế nào là du lịch có trách nhiệm với thiên nhiên và động vật hoang dã	9
2. Lợi ích của du lịch có trách nhiệm với thiên nhiên và động vật hoang dã	10
3. Các nguyên tắc thực hành du lịch có trách nhiệm với thiên nhiên và động vật hoang dã	11
PHẦN II. DÀNH CHO CƠ SỞ LƯU TRÚ DU LỊCH	12
1. Lý do cần thực hành du lịch có trách nhiệm với thiên nhiên và động vật hoang dã	13
2. Cơ sở lưu trú làm gì và không nên làm gì	13
3. Thông tin pháp lý cơ sở lưu trú du lịch cần biết	16
PHẦN III. BÀI HỌC ĐIỂN HÌNH VỀ DU LỊCH CÓ TRÁCH NHIỆM VỚI THIÊN NHIÊN VÀ ĐỘNG VẬT HOANG DÃ	20
1. Khu nghỉ dưỡng Six Senses Côn Đảo (Côn Đảo, Bà Rịa Vũng Tàu)	21
2. Khách sạn Chicland (Sơn Trà, Đà Nẵng)	22
3. Khu Làng Nhỏ (Nha Trang, Khánh Hòa)	22
TÀI LIỆU THAM KHẢO	23

BỐI CẢNH RA ĐỜI

Nhân loại đang phải đối mặt với thực tế khắc nghiệt diễn ra trên hành tinh - là hậu quả của những hoạt động tàn phá thiên nhiên của chính mình. Hiện tượng ô nhiễm, lũ lụt, hạn hán, suy thoái đa dạng sinh học và sự biến mất của các loài động thực vật hoang dã đã trở thành vấn nạn toàn cầu, gây mất cân bằng sinh thái một cách nghiêm trọng. Báo cáo năm 2024 của Chương trình Phát triển của Liên hợp quốc (UNDP) cho thấy suy thoái đa dạng sinh học đang diễn ra với tốc độ chưa từng có trong lịch sử loài người với **hơn 1 triệu loài động vật và thực vật đang bị đe dọa tuyệt chủng** (UNDP, 2024). Theo Báo cáo Sức sống Hành tinh 2022 của Tổ chức Quốc tế về Bảo tồn Thiên nhiên (WWF), **quần thể động vật có xương sống đã suy giảm trung bình 69% trên toàn cầu** kể từ năm 1970 đến nay (WWF, 2022). Cũng theo WWF, **3/4 môi trường trên cạn và khoảng 2/3 môi trường đại dương đã bị thay đổi đáng kể** (WWF, 2022) và với tốc độ sản xuất và tiêu dùng nhựa như trong thời gian qua, dự báo của Diễn đàn Kinh tế Thế giới (WEF) cho thấy **khối lượng nhựa sẽ vượt khối lượng cá vào năm 2050** (WEF, 2016). Suy thoái đa dạng sinh học đã và đang ảnh hưởng nặng nề đến sinh kế, an ninh lương thực, sức khỏe cũng như chất lượng cuộc sống của con người và đẩy chúng ta vào những rủi ro khôn lường.

Du lịch là một ngành kinh tế quan trọng của nhiều quốc gia với **hơn 80% hàng hóa và dịch vụ phụ thuộc vào các giá trị thiên nhiên và đa dạng sinh học** (WEF, 2020). Một mặt, du lịch có thể kết nối con người với thiên nhiên và thúc đẩy bảo tồn thiên nhiên, nhưng mặt khác, hoạt động du lịch cũng gây ra những xáo trộn, ảnh hưởng đến môi trường tự nhiên, làm suy giảm đa dạng sinh học.

Là một trong những quốc gia có mức độ đa dạng sinh học cao trên thế giới, cùng với các tài nguyên khác, Việt Nam có rất nhiều điều kiện thuận lợi để phát triển du lịch. Tuy nhiên, thực tế cho thấy ngành du lịch đã và đang khai thác tài nguyên thiên nhiên một cách thiếu bền vững, chưa phát huy được vai trò cầu nối trong việc thúc đẩy các bên liên quan tham gia bảo vệ thiên nhiên. Việc đáp ứng nhu cầu của một bộ phận khách du lịch đã làm gia tăng nạn mua bán và tiêu thụ động vật hoang dã, góp phần đẩy nhiều loài quý hiếm đến bờ vực tuyệt chủng.

Với sứ mệnh ngăn chặn sự xuống cấp của môi trường tự nhiên tại Việt Nam và xây dựng một tương lai trong đó con người sống hài hòa với thiên nhiên, Tổ chức Quốc tế về Bảo tồn Thiên nhiên tại Việt Nam (WWF-Việt Nam) - với sự tài trợ của Tổ chức Hợp tác Quốc tế Đức (GIZ) thông qua Dự án Giảm cầu ngà voi, sự phối hợp của Cục Du lịch Quốc gia Việt Nam và Cơ quan thẩm quyền quản lý CITES Việt Nam đã thực hiện nhiều hoạt động nhằm giảm thiểu tác động tiêu cực của du lịch đối với thiên nhiên và động vật hoang dã như: tập huấn cho đội ngũ hướng dẫn viên du lịch và tổ chức tọa đàm với các công ty du lịch, lữ hành về du lịch trách nhiệm với thiên nhiên và động vật hoang dã; cung cấp thông tin và hướng dẫn thực hành du lịch có trách nhiệm cho các cá nhân, tổ chức và doanh nghiệp liên quan. Cẩm nang *Hướng dẫn thực hành du lịch có trách nhiệm với thiên nhiên và động vật hoang dã* dành cho cơ sở lưu trú du lịch ra đời trong bối cảnh này.

MỤC ĐÍCH XÂY DỰNG

Cẩm nang được biên soạn nhằm cung cấp một số kiến thức cốt lõi về du lịch có trách nhiệm trong mối quan hệ với bảo tồn thiên nhiên và động vật hoang dã, đồng thời đưa ra những hướng dẫn thực hành du lịch có trách nhiệm với thiên nhiên và động vật hoang dã cho các cơ sở lưu trú du lịch. Thông qua những nội dung này, tài liệu mong muốn nâng cao ý thức bảo vệ thiên nhiên và động vật hoang dã cho đội ngũ cán bộ và người lao động trong các cơ sở lưu trú du lịch, từ đó, có các cách thức tác động làm thay đổi quan niệm và hành vi ứng xử của khách du lịch và các đối tác liên quan đối với thiên nhiên theo hướng tích cực, đặc biệt là giảm cầu đối với động vật hoang dã và các sản phẩm có nguồn gốc từ động vật hoang dã.

HƯỚNG DẪN SỬ DỤNG

Cẩm nang được tham khảo, sử dụng bởi đội ngũ cán bộ và người lao động làm việc trong các doanh nghiệp cung cấp dịch vụ lưu trú du lịch. Những hướng dẫn thực hành du lịch có trách nhiệm có thể được tham khảo và áp dụng trong quá trình tổ chức vận hành cơ sở lưu trú. Cẩm nang cũng có thể được khai thác, sử dụng bởi các doanh nghiệp khác trong lĩnh vực du lịch, các đào tạo viên, các giảng viên trong hoạt động đào tạo, giảng dạy cho nhân lực lao động trong ngành du lịch để hướng dẫn và truyền cảm hứng, lan tỏa tình yêu thương và mong muốn được bảo vệ thiên nhiên và động vật hoang dã, góp phần phát triển du lịch bền vững tại Việt Nam.

BẢN QUYỀN VÀ TRÍCH DẪN TÀI LIỆU

Cẩm nang là một sản phẩm nằm trong khuôn khổ Dự án Giảm cầu Ngà voi do WWF-Việt Nam thực hiện. Bản quyền Cẩm nang thuộc sở hữu của WWF-Việt Nam. Việc sao chép, sửa đổi, tái bản Cẩm nang dưới các hình thức khác mà không được WWF-Việt Nam cho phép là vi phạm pháp luật về quyền sở hữu trí tuệ. Khi trích dẫn tài liệu này, vui lòng sử dụng định dạng sau: WWF-Việt Nam (2024). Cẩm nang Hướng dẫn thực hành du lịch có trách nhiệm với thiên nhiên và động vật hoang dã (dành cho cơ sở lưu trú du lịch). Hà Nội.

MIỄN TRỪ TRÁCH NHIỆM

Cẩm nang cung cấp các nội dung cho mục đích tham khảo và không thay thế cho các tài liệu pháp lý. Các thông tin, luận điểm trong tài liệu này không nhất thiết phản ánh quan điểm của WWF-Việt Nam. Chúng tôi không chịu trách nhiệm cho bất kỳ thiệt hại nào gây ra cho người sử dụng hoặc bên thứ ba nào có liên quan đến việc sử dụng tài liệu này.

NHÓM TÁC GIẢ

TÁC GIẢ BIÊN SOẠN:

TS. Nguyễn Thị Thu Mai - Trưởng Khoa Du lịch, Trường Đại học Mở Hà Nội.

NHÓM CHUYÊN GIA GÓP Ý:

TS. Phạm Lê Thảo - Phó Trưởng Phòng Quản lý lữ hành, Cục Du lịch Quốc gia Việt Nam.

ThS. Nguyễn Thanh Nga - Chuyên viên chính, Phòng Quản lý lữ hành, Cục Du lịch Quốc gia Việt Nam.

ThS. Lê Thị Minh Quế - Chuyên viên chính, Phòng Quản lý lữ hành, Cục Du lịch Quốc gia Việt Nam.

ThS. Nguyễn Anh Tuấn - Chuyên viên Cơ quan thẩm quyền Quản lý CITES Việt Nam.

TS. Nguyễn Hữu Cường - Giảng viên, Trường Đại học Lâm nghiệp Việt Nam.

ThS. Vương Quốc Chiến - Quản lý Dự án Giảm cầu Ngà voi, WWF-Việt Nam.

NHÓM BIÊN TẬP:

Vũ Thanh Hà - Dự án Giảm cầu Ngà voi, WWF-Việt Nam.

Tạ Huy Vũ - Dự án Giảm cầu Ngà voi, WWF-Việt Nam.

PHẦN I.

TỔNG QUAN VỀ DU LỊCH CÓ TRÁCH NHIỆM VỚI THIÊN NHIÊN VÀ ĐỘNG VẬT HOANG DÃ

1. THẾ NÀO LÀ DU LỊCH CÓ TRÁCH NHIỆM VỚI THIÊN NHIÊN VÀ ĐỘNG VẬT HOANG DÃ

Du lịch có trách nhiệm với thiên nhiên và động vật hoang dã là một cách thức đặc biệt để con người kết nối với thiên nhiên, khám phá vẻ đẹp kỳ diệu của cảnh quan tự nhiên và thế giới động vật hoang dã. Sống trong môi trường tự nhiên mà không bị con người thuần hóa hay nuôi dưỡng, động vật hoang dã bao gồm tất cả các loài động vật sống tự do trong các hệ sinh thái tự nhiên, từ động vật có vú, chim, bò sát, lưỡng cư đến cá và côn trùng. Những loài này tự tìm kiếm thức ăn, nước uống và nơi trú ẩn, và chúng đóng vai trò quan trọng trong việc duy trì sự cân bằng sinh thái và đa dạng sinh học.

Hoạt động du lịch có trách nhiệm với thiên nhiên và động vật hoang dã là một hình thức du lịch bền vững nhằm khai thác hiệu quả các giá trị tài nguyên thiên nhiên để phục vụ cho quá trình phát triển kinh tế, xã hội xong không làm suy thoái môi trường và chức năng của các hệ sinh thái. Du lịch trách nhiệm với thiên nhiên là quá trình duy trì được sự cân bằng giữa khai thác và bảo tồn môi trường tự nhiên và động vật hoang dã trong khi thực hiện các hoạt động du lịch. Sự cân bằng này được thực hiện bằng cách:

- Tuân thủ nghiêm túc các quy định, tiêu chuẩn về bảo vệ môi trường tự nhiên và động vật hoang dã trong quá trình quy hoạch, xây dựng hệ thống cơ sở vật chất kỹ thuật phục vụ, lựa chọn dịch vụ và tổ chức các hoạt động du lịch;
- Kết nối khách du lịch với thiên nhiên và động vật hoang dã thông qua các hoạt động có trách nhiệm, không làm tổn hại các giá trị của thiên nhiên và động vật hoang dã;
- Dành một phần xứng đáng của nguồn thu từ hoạt động du lịch để phục vụ cho công tác bảo tồn thiên nhiên và động vật hoang dã, đặc biệt ở những địa bàn diễn ra hoạt động du lịch;
- Khuyến khích, giáo dục các thành phần tham gia du lịch dành sự tôn trọng đối với tự nhiên, giảm thiểu những tác động tiêu cực của hoạt động du lịch đến môi trường tự nhiên và động vật hoang dã, đảm bảo sự phục hồi và phát triển của chúng;
- Quảng bá, lan toả được các giá trị của tự nhiên và chuyển tải thông điệp bảo tồn thiên nhiên và động vật hoang dã đến khách du lịch và các thành phần liên quan, nâng cao nhận thức và điều chỉnh hành vi của họ, góp phần gìn giữ và bảo tồn thiên nhiên và động vật hoang dã.

2. LỢI ÍCH CỦA DU LỊCH CÓ TRÁCH NHIỆM VỚI THIÊN NHIÊN VÀ ĐỘNG VẬT HOANG DÃ

Du lịch có trách nhiệm với thiên nhiên và động vật hoang dã mang lại rất nhiều lợi ích, không chỉ đóng góp vào việc bảo vệ môi trường và động vật hoang dã mà còn đảm bảo sự phát triển bền vững của du lịch, tạo ra lợi ích lâu dài cho tất cả các bên liên quan.

- **BẢO TỒN MÔI SINH TỰ NHIÊN:**

Góp phần bảo vệ môi trường tự nhiên và động vật hoang dã, cân bằng hệ sinh thái để tạo ra một nơi an toàn và tốt đẹp hơn cho con người sinh sống;

- **ĐẢM BẢO ĐIỀU KIỆN PHÁT TRIỂN DU LỊCH:**

Thông qua thực hành du lịch có trách nhiệm, việc bảo vệ tài nguyên thiên nhiên chính là bảo vệ một thành tố không thể thiếu hình thành nên các sản phẩm du lịch;

- **CẢI THIỆN TRẢI NGHIỆM CHO DU KHÁCH:** Mang lại cho du khách những trải nghiệm chân thực và có giá trị, giúp họ tận hưởng và kết nối với thiên nhiên;

- **HỖ TRỢ KINH TẾ CHO CÁC BÊN LIÊN QUAN:** Tạo nguồn thu bền vững cho các nhà cung cấp dịch vụ trong chuỗi cung ứng, cho cộng đồng địa phương, đóng góp cho công tác nghiên cứu và bảo tồn tự nhiên và động vật hoang dã;

- **CẢI THIỆN NĂNG LỰC CỦA CÁC THÀNH PHẦN LIÊN QUAN:** Góp phần đầu tư về con người thông qua đào tạo nâng cao nhận thức và kỹ năng cho các bên liên quan, trong đó có người dân địa phương để quản lý tài nguyên của họ một cách bền vững;

- **NÂNG CAO VỊ THẾ ĐIỂM ĐẾN DU LỊCH:** Cung cấp các sản phẩm và dịch vụ du lịch có trách nhiệm sẽ mang lại uy tín cho điểm đến du lịch, giúp cải thiện hình ảnh, nâng cao vị thế của điểm đến du lịch.

3. CÁC NGUYÊN TẮC THỰC HÀNH DU LỊCH CÓ TRÁCH NHIỆM VỚI THIÊN NHIÊN VÀ ĐỘNG VẬT HOANG DÃ

- **TÔN TRỌNG:** Tôn trọng thiên nhiên bằng cách bảo vệ, không xâm hại, không tiếp tay cho các hoạt động xâm hại môi trường tự nhiên và động vật hoang dã;
- **CÔNG BẰNG:** Công bằng trong việc chia sẻ nguồn lợi thu được từ hoạt động du lịch dựa trên tài nguyên thiên nhiên cho các bên liên quan;
- **KHÁCH QUAN:** Trung thực và khách quan trong các đánh giá tác động môi trường của hoạt động du lịch từ giai đoạn quy hoạch, xây dựng dự án đến tổ chức thực hiện;
- **CHIA SẺ:** Chia sẻ thông tin, công nghệ, kỹ thuật và kinh nghiệm giữa các bên liên quan trong việc bảo vệ thiên nhiên và động vật hoang dã;
- **CÓ ĐIỂM DỪNG:** Không bắt chấp hay đánh đổi sự cân bằng và các giá trị của tự nhiên, sự sinh tồn của động vật hoang dã để phát triển du lịch bằng mọi giá.

PHẦN II.

DÀNH CHO CƠ SỞ LƯU TRÚ DU LỊCH

1. LÝ DO CẦN THỰC HÀNH DU LỊCH CÓ TRÁCH NHIỆM VỚI THIÊN NHIÊN VÀ ĐỘNG VẬT HOANG DÃ

Thực hành du lịch có trách nhiệm với thiên nhiên và động vật hoang dã sẽ giúp các cơ sở lưu trú du lịch:

- Đảm bảo sự an toàn cho hoạt động kinh doanh, tránh được các rủi ro về pháp lý liên quan đến các hành vi vi phạm các quy định của pháp luật về công tác bảo vệ môi trường tự nhiên và động vật hoang dã;
- Tạo ra môi trường lưu trú trong lành, an toàn và thoải mái cho khách, tăng cường sự hài lòng của khách và có thể thu hút thêm khách lưu trú;
- Giảm thiểu các tác động tiêu cực đến môi trường tự nhiên nhờ việc áp dụng các phương pháp tiết kiệm năng lượng, tiết kiệm nước và quản lý chất thải;
- Tiết kiệm được chi phí vận hành, tăng lợi nhuận, đóng góp vào sự ổn định và phát triển của cơ sở lưu trú du lịch và cải thiện phúc lợi cho người lao động;
- Thể hiện được trách nhiệm xã hội và đạo đức của doanh nghiệp kinh doanh cơ sở lưu trú du lịch trong quá trình phục vụ khách, tạo ấn tượng tốt với khách hàng và cộng đồng, giúp xây dựng hình ảnh tích cực và uy tín cho doanh nghiệp;
- Góp phần vào sự phát triển bền vững của môi trường tự nhiên và động vật hoang dã, mang lại cơ hội tận hưởng và khám phá các giá trị và vẻ đẹp của thiên nhiên cho các thế hệ tương lai.

2. CƠ SỞ LƯU TRÚ LÀM GÌ VÀ KHÔNG NÊN LÀM GÌ

Cơ sở lưu trú du lịch cần tuân thủ các quy định của pháp luật về bảo vệ môi trường tự nhiên và động vật hoang dã trong quá trình thiết kế, xây dựng và vận hành. Bên cạnh đó, cơ sở lưu trú cần xây dựng, và thực hiện các chính sách, hướng dẫn về bảo vệ môi trường và động vật hoang dã trong cơ sở của mình (Nga, H. Q. và các cộng sự, 2020).

Hướng dẫn chung:

- Không lựa chọn các nhà cung cấp thiếu cam kết về việc bảo vệ môi trường tự nhiên và động vật hoang dã;
- Cung cấp và yêu cầu người lao động, khách lưu trú thực hiện các quy định của cơ sở lưu trú về bảo vệ môi trường và động vật hoang dã cũng như một số quy định pháp lý liên quan;

- Áp dụng các hướng dẫn trong nguyên tắc 4T gắn với các hành vi bảo vệ môi trường và động vật hoang dã: Từ chối những thứ không nên dùng, Tiết giảm những thứ cần dùng; Tái sử dụng, Tái chế những thứ có thể dùng lại;
- Hợp đồng tái chế trực tiếp với các nhà cung cấp hoặc các đơn vị thu mua rác thải nếu không có sẵn hệ thống tái chế tại cơ sở;
- Bổ sung điều khoản cam kết về bảo vệ môi trường và động vật hoang dã vào hợp đồng với các bên liên quan;
- Tổ chức, hưởng ứng, tham gia các hoạt động bảo vệ môi trường tại địa phương (trồng cây, dọn vệ sinh môi trường, ...);
- Đóng góp kinh phí cho hoạt động bảo tồn thiên nhiên và động vật hoang dã tại địa phương.

Nguyên tắc 4T:

Từ chối những thứ không nên dùng:

- Không sử dụng hóa chất độc hại trong việc vệ sinh cơ sở lưu trú, trong việc chống côn trùng mà sử dụng các sản phẩm có nguồn gốc hữu cơ, thân thiện với môi trường;
- Không sử dụng các sản phẩm dùng một lần như túi nilon, hộp đựng, cốc, ống hút... nhựa, xốp mà dùng các sản phẩm thân thiện với môi trường bằng tre, gỗ, gốm và các sản phẩm có thể phân hủy sinh học;
- Không cung cấp phương tiện vận chuyển sử dụng năng lượng hóa thạch trong phạm vi cơ sở lưu trú, khuyến khích việc đi bộ hoặc sử dụng phương tiện thân thiện với môi trường;
- Không sử dụng các loài thực vật ngoại lai và xâm lấn trong trang trí cảnh quan, dùng các loài thực vật bản địa có nguồn gốc bền vững;

- Không trang trí, trưng bày, bán đồ lưu niệm hay các sản phẩm có nguồn gốc từ thiên nhiên hay từ động vật hoang dã có trong danh mục cần bảo vệ;
- Không nuôi, nhốt, tàng trữ, quảng cáo, mua bán, giết thịt trái phép động vật rừng nguy cấp, quý, hiếm được ưu tiên bảo vệ.

Tiết giảm năng lượng và những thứ cần dùng:

- Đặt biển khuyến khích khách và nhân viên tiết kiệm điện, nước (tắt thiết bị điện khi không dùng; dùng lại khăn còn sạch);
- Kiểm tra, bảo trì các thiết bị điện, nước để đảm bảo chúng hoạt động tốt, các thiết bị chữa và dẫn nước không bị rò rỉ;
- Sử dụng rèm cách nhiệt và sử dụng các thiết bị tiết kiệm năng lượng hoặc đặt các thiết bị ở chế độ tiết kiệm năng lượng;
- Đặt điều hoà và bình nóng lạnh ở nhiệt độ thích hợp theo mùa, tận dụng tối đa khí trời và ánh sáng tự nhiên trong các phòng;
- Lắp thiết bị hạn chế tốc độ dòng chảy của nước qua các vòi;
- Trang bị bồn cầu có hệ thống xả kép hoặc điều chỉnh giảm mực nước trong két nước bồn cầu;
- Chỉ sử dụng máy giặt/ máy rửa bát khi đã có đủ lượng đồ để giặt/ rửa;
- Trồng các loại cây của địa phương có đặc tính tiêu thụ ít nước trong khuôn viên cơ sở lưu trú;
- Sử dụng vòi nước nhỏ giọt để tưới cây vào sáng sớm hoặc chiều muộn để tránh nước bị bốc hơi nhanh;
- Chỉ cung cấp những đồ dùng sử dụng một lần (bàn chải, lược, dụng cụ cạo râu...) theo yêu cầu của khách để tránh tiêu thụ không cần thiết;
- Khuyến khích khách sử dụng phương tiện đi lại thân thiện với môi trường;
- Định lượng khẩu phần ăn uống phù hợp, tránh dư thừa khi phục vụ khách;
- Số hoá tài liệu, tiết giảm việc in ấn trong công việc hành chính, văn phòng.

Tái sử dụng, tái chế những thứ có thể sử dụng lại:

- Khuyến khích khách sử dụng đồ dùng cá nhân (bình nước, bàn chải, lược, dụng cụ cạo râu...) thay vì sử dụng đồ dùng trong phòng khách;
- Sử dụng các thùng rác riêng biệt để thu gom, phân loại rác thải để phục vụ mục đích tái sử dụng, tái chế;

- Sử dụng chai đựng nước uống, lọ đựng sữa tắm, dầu gội... bằng vật liệu có thể tái sử dụng;
- Sử dụng thức ăn còn lại còn sạch cho mục đích từ thiện, sử dụng thức ăn bỏ đi cho mục đích chăn nuôi hoặc làm phân bón;
- Biểu tặng các thiết bị, đồ dùng đã cũ khi cần được thay mới;
- Tái chế nước khi có thể, dùng nước tái chế/nước xám để tưới cây, rửa sân, xả bồn cầu.

3. THÔNG TIN PHÁP LÝ CƠ SỞ LƯU TRÚ DU LỊCH CẦN BIẾT

Luật Du lịch, 2017:

- Hành vi bị nghiêm cấm trong hoạt động du lịch là hành vi xâm hại tài nguyên du lịch, môi trường du lịch (Điều 9, Khoản 3).
- Cơ sở lưu trú du lịch phải đáp ứng điều kiện về an ninh, trật tự, an toàn phòng cháy chữa cháy, bảo vệ môi trường, an toàn thực phẩm theo quy định pháp luật (Điều 17, Khoản 4).

Luật Bảo vệ môi trường, 2020:

- Một số hành vi bị nghiêm cấm trong hoạt động bảo vệ môi trường (Trích từ Điều 6):
 - Vận chuyển, chôn, lấp, đổ, thải, đốt chất thải rắn, chất thải nguy hại không đúng quy trình kỹ thuật, quy định của pháp luật về bảo vệ môi trường;
 - Xả nước thải, xả khí thải chưa được xử lý đạt quy chuẩn kỹ thuật môi trường ra môi trường;
 - Gây tiếng ồn, độ rung vượt mức cho phép theo quy chuẩn kỹ thuật môi trường; xả thải khói, bụi, khí có mùi độc hại vào không khí;
 - Thực hiện dự án đầu tư hoặc xả thải khi chưa đủ điều kiện theo quy định của pháp luật về bảo vệ môi trường;
 - Không thực hiện công trình, biện pháp, hoạt động phòng ngừa, ứng phó, khắc phục sự cố môi trường theo quy định của pháp luật;
 - Che giấu hành vi gây ô nhiễm môi trường, cản trở, làm sai lệch thông tin, gian dối trong hoạt động bảo vệ môi trường dẫn đến hậu quả xấu đối với môi trường;

© Hannela Lahti / National Geographic Creative

- Phá hoại, xâm chiếm trái phép di sản thiên nhiên;
- Phá hoại, xâm chiếm công trình, thiết bị, phương tiện phục vụ hoạt động bảo vệ môi trường.
- Nghĩa vụ của cá nhân về bảo vệ môi trường trong hoạt động văn hóa, thể thao và du lịch (khi đến khu di tích, điểm di tích, khu du lịch, điểm du lịch, cơ sở lưu trú du lịch, địa điểm tập luyện, biểu diễn, thi đấu thể dục, thể thao, địa điểm diễn ra lễ hội) (Trích từ Điều 66):
 - Tuân thủ quy định, quy chế giữ gìn vệ sinh, bảo vệ môi trường;
 - Thải bỏ chất thải đúng nơi quy định; hạn chế phát sinh chất thải nhựa;
 - Giữ gìn vệ sinh công cộng;
 - Không xâm hại cảnh quan môi trường và các loài sinh vật.

Bộ luật Hình sự, 2015, sửa đổi bổ sung năm 2017:

- Các hành vi gây ô nhiễm môi trường như chôn lấp, đổ thải, xả thải trái pháp luật có thể bị phạt tiền ở khung hình phạt thấp nhất (khung 1) từ 3 tỷ đồng đến 7 tỷ đồng đối với các pháp nhân thương mại; từ 50 triệu đồng đến 500 triệu đồng hoặc phạt tù từ 03 tháng đến 02 năm đối với cá nhân vi phạm (Trích từ Điều 235).
- Các hành vi vi phạm quy định bảo vệ động vật hoang dã, nguy cấp, quý, hiếm (như: săn bắt, giết, nuôi, nhốt, tàng trữ, chế biến, vận chuyển và buôn bán trái phép động

© Engelbert Dausip/ WWF Malaysia

vật, bộ phận cơ thể hoặc sản phẩm của động vật hoang dã, nguy cấp, quý, hiếm) tùy theo tính chất, mức độ vi phạm có thể bị xử phạt vi phạm hành chính hoặc bị truy cứu trách nhiệm hình sự theo quy định của pháp luật:

- Tội vi phạm quy định về bảo vệ động vật hoang dã có mức phạt tiền từ 300 triệu đồng đến 1,5 tỷ đồng, phạt cải tạo không giam giữ đến 03 năm hoặc phạt tù từ 06 tháng đến 12 năm (Trích từ Điều 234);
- Tội vi phạm quy định về bảo vệ động vật nguy cấp, quý, hiếm có mức phạt tiền từ 500 triệu đồng đến 2 tỷ đồng hoặc phạt tù từ 01 năm đến 15 năm, người phạm tội còn có thể bị cấm đảm nhiệm chức vụ, cấm hành nghề hoặc làm công việc nhất định từ 01 năm đến 05 năm (Trích từ Điều 244).

Nghị định số 45/2022/NĐ-CP quy định về xử phạt vi phạm hành chính trong lĩnh vực bảo vệ môi trường:

- Các hành vi vi phạm các quy định về: đăng ký môi trường, giấy phép môi trường, đánh giá tác động môi trường; quản lý chất thải, bảo vệ môi trường trong hoạt động du lịch, bảo tồn thiên nhiên và đa dạng sinh học... bị áp dụng hình thức xử phạt chính từ cảnh cáo đến tối đa là 1 tỷ đồng đối với cá nhân; 2 tỷ đồng đối với tổ chức, đồng thời áp dụng các hình thức xử phạt bổ sung tùy vào hành vi vi phạm (Trích từ Điều 1, Khoản 2 và Điều 4).

Nghị định số 45/2019/NĐ-CP quy định xử phạt hành chính trong lĩnh vực du lịch:

- Thông báo không đầy đủ các nội dung tới cơ quan chuyên môn về du lịch cấp tỉnh nơi có cơ sở lưu trú du lịch trước khi đi vào hoạt động theo quy định bị phạt tiền từ 500 nghìn đồng đến 1 triệu đồng (Trích từ Điều 10, Khoản 1).
- Không niêm yết công khai nội quy của cơ sở lưu trú du lịch theo quy định bị phạt tiền từ 3 triệu đồng đến 5 triệu đồng (Trích từ Điều 10, Khoản 3).

Nghị định số 35/2019/NĐ-CP quy định xử phạt hành chính trong lĩnh vực lâm nghiệp và Nghị định số 07/2022/NĐ-CP sửa đổi, bổ sung:

- Hành vi tàng trữ, mua, bán, chế biến lâm sản (gỗ, thực vật rừng ngoài gỗ, động vật rừng, bộ phận cơ thể hoặc sản phẩm của động vật rừng trong đó bao gồm ngà voi) không có hồ sơ hợp pháp hoặc có hồ sơ hợp pháp nhưng lâm sản không đúng với nội dung hồ sơ đó, bị xử phạt từ 1 triệu đồng đến 500 triệu đồng cùng các hình thức xử phạt bổ sung khác (Trích từ Điều 23).

PHẦN III.

BÀI HỌC ĐIỂN HÌNH VỀ DU LỊCH CÓ TRÁCH NHIỆM VỚI THIÊN NHIÊN VÀ ĐỘNG VẬT HOANG DÃ

1. KHU NGHỈ DƯỠNG SIX SENSES CÔN ĐẢO (CÔN ĐẢO, BÀ RỊA VŨNG TÀU)

Tại Khu nghỉ dưỡng Six Senses Côn Đảo (KND), phát triển bền vững là ưu tiên hàng đầu, hướng tới mục tiêu không rác thải và nhựa. KND luôn bảo vệ hệ sinh thái và môi trường xung quanh bằng nhiều hoạt động thiết thực, trong đó có áp dụng nguyên tắc 4T.

Các căn biệt thự của KND được thiết kế mộc mạc, gắn gũi với thiên nhiên. Đá lát quanh KND được làm từ mảnh vụn của vỏ chai rượu. Nước lọc và nước đóng chai dùng để phục vụ trong KND được sản xuất từ cơ sở lọc nước đạt chuẩn RO tại đây. KND cũng tái sử dụng chai thủy tinh đựng nước nhằm hạn chế rác thải.

KND sản xuất phân bón tái chế từ bùn trong nước xám và phân hữu cơ từ chất thải thực phẩm cũng như chất thải làm vườn. Nhà máy xử lý nước thải tại chỗ cung cấp từ 1.000m³ đến 2.000m³ nước tái chế, được sử dụng cho hệ thống tưới tiêu trong khu vườn rộng 1.500m², nơi trồng hơn 50 loại cây, rau quả và thảo mộc.

Một số kết quả ấn tượng mà KND đã đạt được liên quan đến việc bảo vệ môi trường sinh thái trong năm 2023 có thể kể đến như:

- 71.289 chai nhựa đã được thay thế bằng các chai thủy tinh tái chế;
- 714 kg rác thải ở biển đã được thu nhặt trong các sự kiện “Clean Up”;
- 5.673 kg các loại thảo mộc tươi, rau, nấm và trái cây được thu hoạch từ khu vườn 1.500 m² của KND;
- 7.511 rùa biển xanh đã được thả về biển.

Không chỉ tập trung vào việc bảo vệ môi trường tự nhiên, KND cũng thực hiện những hoạt động rất ý nghĩa trong việc bảo tồn rùa biển và tích cực giáo dục, hỗ trợ cộng đồng, cụ thể là:

- KND đã cung cấp khu vực làm tổ cho rùa xanh quý hiếm. Trung tâm ấp trứng “Let’s Get Cracking” đã thành công trong việc thả gần 30.000 chú rùa xanh quý hiếm kể từ năm 2018;
- Dự án Water For All của KND đã tặng 9 thiết bị lọc nước cho 7 trường học tại Côn Đảo nhằm cung cấp nước uống sạch cho 3.080 thành viên cộng đồng vào năm 2024 và giảm thiểu việc sử dụng chai nhựa dùng một lần, đồng thời giáo dục môi trường cho học sinh về việc sử dụng chai nhựa;
- Thông qua sự hợp tác với Đoàn Thanh niên Côn Đảo và WWF Việt Nam, KND đã triển khai trạm 2R tại trung tâm thành phố Côn Đảo để thúc đẩy văn hóa tái sử dụng / tái chế tại Côn Đảo nhằm giảm lượng rác thải đưa vào bãi rác ở Côn Đảo.

2. KHÁCH SẠN CHICLAND (SƠN TRÀ, ĐÀ NẴNG)

Khách sạn Chicland được bao bọc trong một không gian xanh mát bởi cây cối, rất gần gũi với thiên nhiên. Toàn bộ các vật liệu nội thất, vật liệu trang trí sử dụng trong khách sạn đều là các vật liệu địa phương như đá bazan, đá cát, mây, tre,... mang đến một không gian hoàn toàn thân thiện với môi trường. Khách sạn thực hành chính sách tiết kiệm nước bằng nhiều hành động thiết thực như sử dụng hệ thống tưới nước tự động bằng phương pháp tưới nhỏ giọt, hướng dẫn nhân viên tiết kiệm nước, đặt biển khuyến khích khách lưu trú dùng lại khăn tắm khi chưa cần thay khăn... Khách sạn cũng sử dụng các thiết bị tiết kiệm điện trong phòng khách như hệ thống chiếu sáng, điều hòa tiết kiệm điện năng...; đồng thời trang bị quạt trần để khách vừa có thêm sự lựa chọn, vừa tiết giảm việc sử dụng điều hòa. Các loại túi trong phòng như túi đựng rác, túi vệ sinh... đều là các loại túi sinh học có thể dễ dàng phân huỷ. Các loại túi trong phòng như túi giặt là, túi đựng rác, túi vệ sinh... đều là các loại túi sinh học có thể dễ dàng phân huỷ. Chai lọ dùng để đựng dầu gội đầu, sữa tắm và nước rửa tay cũng là những sản phẩm thân thiện với môi trường làm bằng chất liệu gốm sứ. Ngoài ra, khách sạn cũng thực hiện việc phân loại rác để phục vụ cho mục đích tái chế. Các đồ tiêu hao dùng cho khách hàng sử dụng vật liệu tái chế và chất liệu rơm rạ thân thiện với môi trường. Ngoài ra, khách sạn cũng thực hiện việc phân loại rác để phục vụ cho mục đích tái chế. Trách nhiệm với môi trường đã được khách sạn Chicland thực hiện rất tốt ngay từ khi lên ý tưởng thiết kế cho đến suốt quá trình vận hành.

3. KHU LÀNG NHỎ (NHA TRANG, KHÁNH HÒA)

Làng Nhỏ là một khu du lịch dã ngoại thiên nhiên đầu tiên theo mô hình Glamping và Pop-Up Resort tại Việt Nam được xây dựng với tiêu chí “không tác động đến môi trường”. Làng Nhỏ có vẻ đẹp yên bình, được bao quanh bởi những cánh rừng xanh ngát, những con suối mát lành. Nguyên tắc được áp dụng khi xây dựng Làng Nhỏ là không chặt cây và không gây ồn ào làm ảnh hưởng đến môi trường tự nhiên. Theo đó, tất cả cây cối có đường kính từ 15cm trở lên đều được đánh dấu và giữ lại. Thiết kế của Làng Nhỏ - từ mái nhà trung tâm được trồng cỏ xanh bốn mùa, những túp lều nhỏ ven hồ giữa cây xanh và hoa trái đến những con đường đi bằng ván gỗ trong rừng đều rất gần gũi với thiên nhiên. Ở Làng Nhỏ, các thiết bị được vận hành chủ yếu bằng năng lượng mặt trời. Ngoài ra, những vật liệu thân thiện với môi trường như tre, gỗ, rơm, gốm không chứa chất độc hại có thể tái sử dụng hoặc tái chế sau khi đã tháo dỡ công trình được sử dụng trong xây dựng, lắp đặt các tiện nghi và trang thiết bị như nhà vệ sinh, chậu rửa mặt, ống dẫn nước... Đồ ăn thức uống phục vụ tại Làng Nhỏ đều có nguồn cung tại chỗ và được chế biến theo phong cách địa phương. Trước khi bước vào không gian của Làng Nhỏ là một bảng nội quy quy định quy tắc ứng xử trong khi sử dụng dịch vụ. Đặc biệt trong tổng số 08 quy tắc, có 05 quy tắc gắn với việc bảo vệ thiên nhiên:

1. Theo quan niệm truyền thống của người dân địa phương

- 1) **KHÔNG PHÁ CÂY, BỂ CÀNH**: Phá quả, bẻ cây là tội nặng nhất, xin đừng phá cây. Hãy chọn những quả đủ điều kiện thu hoạch để hái, chi tiết vui lòng liên hệ nhân viên Làng.
- 2) **XẢ RÁC KHÔNG ĐÚNG NƠI QUY ĐỊNH**: Rác không có tội, tội là do người vứt rác không đúng nơi quy định. Xin đừng phạm phải điều thứ hai.
- 3) **KHÔNG MANG ĐỒ ĂN VÀO LÀNG**: Không phải Làng khó mà là lo cho bạn và lo cho rừng. Ăn uống tự phát kiến thấy mùi tìm đến ngay và đặc biệt gió lớn thổi rác bay khắp khu rừng. Nếu bạn lỡ mang theo, hãy gửi lại ở cổng an ninh.
- 4) **BẢO VỆ RỪNG VÀ HỆ SINH THÁI**: Bảo vệ rừng, không để mồi lửa, mồi thuốc lá trong rừng là hành động vàng.
- 5) **NGHIÊM CẤM CHẤT GÂY CHÁY NỔ**: Trùm cuối luôn đặc biệt nguy hiểm – Không mang các chất gây cháy nổ, chất cấm (theo quy định của pháp luật).

TÀI LIỆU THAM KHẢO

Chính phủ (2019). Nghị định số 35/2019/NĐ-CP quy định xử phạt vi phạm hành chính trong lĩnh vực lâm nghiệp.

Chính phủ (2019). Nghị định 45/2019/NĐ-CP quy định xử phạt vi phạm hành chính trong lĩnh vực du lịch.

Chính phủ (2022). Nghị định số 07/2022/NĐ-CP sửa đổi, bổ sung một số điều của các nghị định về xử phạt hành chính trong lĩnh vực lâm nghiệp; bảo vệ và kiểm định thực vật; thú ý; chăn nuôi.

Chính phủ (2022). Nghị định số 45/2022/NĐ-CP quy định xử phạt vi phạm hành chính trong lĩnh vực bảo vệ môi trường.

Global Sustainable Tourism Council (2016). *GSTC Industry Criteria (For Hotels and Accommodations (Version 3)*. Washington, DC.

Nga, H. Q., Mai, N.T.T. & Chi, L.Q. (2020). *Du lịch có trách nhiệm, Trường Đại học Mở, Hà Nội*.

Quốc hội (2015). *Bộ luật Hình sự*.

Quốc hội (2020). *Luật Bảo vệ môi trường*.

Quốc hội (2017). *Luật Du lịch*.

Quốc hội (2017). *Luật sửa đổi bổ sung một số điều của Bộ Luật hình sự 2015*.

UNDP (2024). https://www.undp.org/sites/g/files/zskgke326/files/2024-02/undp_trends_report_2024_0.pdf#:~:text=URL%3A%20https%3A%2F%2Fwww.undp.org%2Fsites%2Fg%2Ffiles%2Fzskgke326%2Ffiles%2F2024. (Truy cập ngày 15 tháng 7 năm 2024).

WEF (2016). <https://www.weforum.org/press/2016/01/more-plastic-than-fish-in-the-ocean-by-2050-report-offers-blueprint-for-change/>. (Truy cập ngày 15 tháng 7 năm 2024).

WEF (2020). https://www3.weforum.org/docs/WEF_New_Nature_Economy_Report_2020.pdf. (Truy cập ngày 18 tháng 7 năm 2024).

WWF (2022). <https://www.worldwildlife.org/pages/what-is-biodiversity>. (Truy cập ngày 18 tháng 7 năm 2024).

WWF (2022). *Living Planet report 2022*.

BACKGROUND

Humanity is facing a harsh reality on the planet - a consequence of its own destructive activities. Pollution, floods, droughts, biodiversity loss and the disappearance of wild animals and plants have become global problems, causing serious ecological imbalances. The report by the United Nations Development Programme (UNDP) in 2024 shows that biodiversity loss is occurring at an unprecedented rate in human history, with **more than 1 million animal and plant species threatened with extinction** (UNDP, 2024). According to Living Planet Report 2022 by the World Wide Fund for Nature (WWF), **vertebrate populations have declined by an average of 69% globally since 1970** (WWF, 2022). WWF also showed that, **three-quarters of terrestrial environments and about two-thirds of ocean environments have been significantly altered** (WWF, 2022) and at the rate of plastic production and consumption as in the past, the World Economic Forum (WEF) predicted that the volume of **plastic will exceed the volume of fish by 2050** (WEF, 2016). Biodiversity degradation has been severely affecting human livelihoods, food security, health and quality of life and putting us at risk.

Tourism is an important economic sector in many countries with **more than 80% of goods and services depending on natural values and biodiversity** (WEF, 2020). On the one hand, tourism can connect people with nature and promote nature conservation, but on the other hand, tourism activities also cause disruptions, affecting the natural environment, reducing biodiversity.

As one of the countries with high biodiversity in the world, along with other resources, Viet Nam has many favorable conditions for tourism development. However, the reality shows that the tourism industry has been exploiting natural resources in an unsustainable manner, and has not yet promoted its role as a bridge in promoting the participation of stakeholders in nature protection. Meeting the improper needs of a group of tourists has increased the trade and consumption of wildlife, contributing to pushing many rare species to the brink of extinction.

With the mission of preventing the degradation of the natural environment in Viet Nam and building a future in which people live in harmony with nature, World Wide Fund for Nature in Viet Nam (WWF-Viet Nam), with the support of the Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH known as the German Development Cooperation via the Reducing the Demand for Ivory Project, in coordination with the Viet Nam National Authority of Tourism and the Viet Nam CITES Management Authority, has carried out many activities to minimize the negative impacts of tourism on nature and wildlife such as: training for tour guides and organizing seminars with travel and tourism companies on responsible tourism with nature and wildlife; providing information and guidance on responsible tourism practices for individuals, organizations and related businesses. The Guide to nature and wildlife responsible tourism practices for tourist accommodation establishment was developed in this context.

PURPOSE OF THE HANDBOOK

The Handbook is compiled to provide some core knowledge about responsible tourism in relation to nature and wildlife conservation, and to provide practical guidance on responsible tourism and wildlife for tourist accommodation establishments. Through these contents, the handbook hopes to raise awareness of nature and wildlife protection for staff and workers in tourism accommodation establishments, thereby having ways to influence and change the attitude and behaviors of tourists and related partners towards nature in a positive way, especially reducing demand for wildlife and wildlife products.

INSTRUCTIONS FOR USE

The Handbook is intended for reference and use by staff and employees working in tourism accommodation service providers. The responsible tourism practice guidelines can be referenced and applied in the process of organizing and operating accommodation facilities. The Handbook can also be exploited and used by other businesses in the tourism sector, trainers, lecturers in training and teaching activities for human resources in the tourism industry to guide and inspire, spread love and desire to protect nature and wildlife, contributing to the development of sustainable tourism in Viet Nam.

COPYRIGHT AND REFERENCE CITATIONS

The Handbook is a product within the framework of the Project on Reducing the Demand for Ivory implemented by the WWF-Viet Nam. The copyright of the Handbook is owned by WWF-Viet Nam. Copying, modifying, or republishing the Handbook in other forms without permission from WWF-Viet Nam is a violation of the law on intellectual property rights. When citing this document, please use the following format: WWF-Viet Nam (2024). *Handbook: Guide to nature and wildlife responsible tourism practices (for tourist accommodation establishments)*. Hanoi.

DISCLAIMER

The Handbook provides content for reference purposes only and is not a substitute for legal documents. The information and opinions contained in this document do not necessarily reflect the views of WWF-Viet Nam. We are not responsible for any damages caused to users or third parties related to the use of this handbook.

AUTHORS

AUTHOR:

Dr. Nguyễn Thị Thu Mai - Dean of the Faculty of Tourism, Hanoi Open University.

REVIEWERS:

Dr. Phạm Lê Thảo - Deputy Head of Travel Management Department/ Viet Nam National Authority of Tourism.

MA. Nguyễn Thanh Nga - Specialist, Travel Management Department/ Viet Nam National Authority of Tourism.

MA. Lê Thị Minh Quế - Specialist, Travel Management Department/ Viet Nam National Authority of Tourism.

MA. Nguyễn Anh Tuấn - Specialist, Viet Nam CITES Management Authority.

Dr. Nguyễn Hữu Cường - Lecturer, Viet Nam National University of Forestry.

MA. Vương Quốc Chiến - Reducing the Demand for Ivory Project Manager, WWF-Viet Nam.

EDITORIAL STAFF

Vũ Thanh Hà - Reducing the Demand for Ivory Project, WWF-Viet Nam.

Tạ Huy Vũ - Reducing the Demand for Ivory Project, WWF-Viet Nam.

An aerial photograph showing a person wearing a pink shirt and a traditional conical hat, sitting in a blue boat on a narrow waterway. The person is using a large, round, black mesh filter to catch small aquatic organisms from the water. The surrounding area is a lush green rice paddy field with rows of rice plants.

PART I.

OVERVIEW OF NATURE AND WILDLIFE RESPONSIBLE TOURISM

1. WHAT IS NATURE AND WILDLIFE RESPONSIBLE TOURISM?

Nature and wildlife responsible tourism is a unique way for people to connect with nature, to explore the magical beauty of natural landscapes and the world of wild animals. Living in the natural environment without being domesticated or raised by humans, wildlife includes all animals that live freely in natural ecosystems, from mammals, birds, reptiles, amphibians to fish and insects. These species find their own food, water and shelter, and they play an important role in maintaining ecological balance and biodiversity.

Nature and wildlife responsible tourism is a form of sustainable tourism that aims to effectively exploit the values of natural resources to serve the process of economic and social development without degrading the environment and the functions of ecosystems. Nature and wildlife responsible tourism is the process of maintaining a balance between exploiting and preserving the natural environment and wildlife while carrying out tourism activities. This balance is achieved by:

- Strictly complying with regulations and standards on the protection of the natural environment and wildlife in the process of building a system of service facilities, selecting services and organizing tourism activities;
- Connecting tourists with nature and wildlife through responsible activities that do not damage the values of nature and wildlife;
- Allocating a fair portion of revenue from tourism activities to serve the conservation of nature and wildlife, especially in areas where tourism activities take place;
- Encouraging and educating tourism participants to respect nature, minimizing the negative impacts of tourism activities on the natural environment and wildlife, ensuring their recovery and development;
- Promoting and spreading the values of nature and conveying the message of nature and wildlife conservation to tourists and related parties, raising awareness and adjusting their behavior, contributing to the preservation and conservation of nature and wildlife.

2. BENEFITS OF NATURE & WILDLIFE RESPONSIBLE TOURISM

Nature and wildlife responsible tourism brings many benefits, not only contributing to the protection of the environment and wildlife but also ensuring the sustainable development of tourism, creating long-term benefits for all stakeholders.

- **CONSERVING THE NATURAL ENVIRONMENT:** Contributing to protecting the natural environment and wildlife, balancing the ecosystem to create a safer and better place for people to live;
- **ENSURING CONDITIONS FOR TOURISM DEVELOPMENT:** Through responsible tourism practices, protecting natural resources is protecting an indispensable element that forms the tourism products;
- **IMPROVING THE EXPERIENCE FOR TOURISTS:** Bringing tourists authentic and valuable experiences, helping them enjoy and connect with nature;
- **ECONOMIC SUPPORT FOR STAKEHOLDERS:** Creating sustainable revenue for service providers in the supply chain, for local communities, contributing to research and conservation of nature and wildlife;
- **IMPROVING THE CAPACITY OF RELATED PARTIES:** Contributing to human investment through training to raise awareness and skills for stakeholders, including local people, to manage their resources sustainably;
- **ENHANCE THE POSITION OF TOURISM DESTINATIONS:** Providing responsible tourism products and services will bring prestige to tourism destinations, helping to improve the image and enhance the position of tourism destinations.

3. PRINCIPLES OF NATURE AND WILDLIFE RESPONSIBLE TOURISM PRACTICES

- **RESPECT:** Respect nature by protecting, not harming, not supporting activities that harm the natural environment and wildlife;
- **FAIRNESS:** Fairness in sharing benefits from tourism activities based on natural resources with stakeholders;
- **OBJECTIVITY:** Honesty and objectivity in assessing the environmental impact of tourism activities from the planning stage to implementation;
- **SHARING:** Sharing information, technology, techniques and experiences among stakeholders in the protection of nature and wildlife;
- **NO COMPROMISE:** Not disregarding or trading off the balance and values of nature, the survival of wildlife to develop tourism at all costs.

PART II.

GUIDE FOR TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS

1. REASONS TO PRACTICE NATURE AND WILDLIFE RESPONSIBLE TOURISM

Practicing nature and wildlife responsible tourism will help tourist accommodation establishments:

- Ensure safety for business operations, avoid legal risks by not violating the provisions of law related to activities that violate the natural environment and wildlife;
- Create a clean, safe and comfortable accommodation environment for guests, increase guest satisfaction and possibly attract more guests;
- Minimize negative impacts on the natural environment by applying energy-saving, water-saving and waste management methods;
- Save operating costs, increase profits, contribute to the stability and development of tourist accommodation establishments and improve employee welfare;
- Demonstrate the corporate social responsibility and ethics of tourism accommodation businesses in the process of serving customers, creating a good impression with customers and the community, helping to build a positive image and reputation for the business;
- Contribute to the sustainable development of the natural environment and wildlife, providing opportunities to enjoy and explore the values and beauty of nature for future generations.

2. WHAT ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS SHOULD AND SHOULD NOT DO

Tourist accommodation establishments must comply with legal regulations on the protection of the natural environment and wildlife during the design, construction and operation process. In addition, accommodation establishments must develop and implement policies and guidelines on the protection of the environment and wildlife within their establishments (Nga, H. Q. et al., 2020).

General instructions:

- ♦ Do not choose suppliers who lack commitment to protecting the natural environment and wildlife;

- ♦ Provide and require employees and guests to comply with the accommodation's regulations on environmental and wildlife protection as well as some related legal regulations;
- ♦ Apply the guidelines in the 4Rs principle associated with environmental and wildlife protection behaviors: Refuse things that should not be used, Reduce things that need to be used (necessities); Reuse, Recycle things that can be reused;
- ♦ Have direct recycling contracts with suppliers or waste collection units if there is no recycling system available at the facility;
- ♦ Add a commitment clause on environmental and wildlife protection to contracts with relevant parties;
- ♦ Organize, respond to, and participate in local environmental protection activities (planting trees, cleaning the environment, etc.);
- ♦ Contribute funds to local nature and wildlife conservation activities.

4Rs Principle:

Refuse things that should not be used:

- ♦ Do not use toxic chemicals in cleaning accommodation facilities, in insect control, instead use products of organic origin;
- ♦ Do not use disposable products such as plastic bags, containers, cups, straws, etc., but use environmentally friendly products made of bamboo, wood, ceramic and biodegradable products;
- ♦ Do not provide means of transportation using fossil energy within the accommodation facilities, encourage walking or use environmentally friendly means;
- ♦ Do not use exotic and invasive plants in landscape decoration, use indigenous and endemic plants of sustainable origin;
- ♦ Do not decorate, display, sell souvenirs or products of natural origin or from wild animals in the list of protected animals, but use local products;

- ♦ Do not raise, confine, buy, sell, or illegally slaughter endangered, precious, and rare wild animals that are prioritized for protection.

Reduce Energy and Necessities:

- ♦ Place signs encouraging guests and staff to save electricity and water (turn off electrical equipment when not in use; reuse clean towels);
- ♦ Check and maintain electrical and water equipment to ensure they work well, and that water storage and conveyance equipment do not leak;
- ♦ Use thermal insulation curtains and use energy-saving devices or set devices to energy-saving mode;
- ♦ Set air conditioners and water heaters to appropriate seasonal temperatures, making the most of the natural air and light in the rooms;
- ♦ Install devices to limit the flow rate of water through the faucets;
- ♦ Equip toilets with dual flush systems or adjust the water level in the toilet tank;
- ♦ Only use the washing machine/dishwasher when there is enough laundry to wash/clean;
- ♦ Plant local trees with low water consumption characteristics on the premises of the accommodation;
- ♦ Use a drip water tap to water plants in the early morning or late afternoon to avoid rapid evaporation;
- ♦ Only provide disposable items (brushes, combs, shaving tools...) upon request by guests to avoid unnecessary consumption;
- ♦ Encourage guests to use environmentally friendly means of transport;
- ♦ Measure appropriate food portions to avoid excess when serving guests;
- ♦ Digitize documents, reduce printing in administrative and office work

Reuse, recycle things that can be reused:

- ♦ Encourage guests to use personal items (water bottles, toothbrushes, combs, shaving tools, etc.) instead of using guest room amenities;
- ♦ Use separate trash cans to collect and sort waste for reuse and recycling purposes;
- ♦ Use reusable water bottles, shower gel and shampoo bottles, etc.;
- ♦ Use clean leftover food for charity purposes, use discarded food for animal husbandry or as fertilizer;

- Donate old equipment and items when they need to be replaced;
- Recycle water when possible, use recycled water/gray water to water plants, wash the yard, and flush the toilet.

3. USEFUL LEGAL INFORMATION FOR TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS

Law on Tourism, 2017:

- Prohibited acts in tourism activities are acts that damage tourism resources and the tourism environment (Article 9, Clause 3).
- Tourist accommodation establishments must meet the conditions of security, order, fire prevention and fighting safety, environmental protection, and food safety according to the provisions of law (Article 17, Clause 4).

Law on Environmental Protection, 2020:

- Some prohibited acts in environmental protection activities (Excerpt from Article 6):
 - Failure to transport, bury, discharge and burn solid and hazardous waste in accordance with technical process and regulations of law on environmental protection;
 - Discharging wastewater and exhaust gases that have yet to be treated according to technical regulations on environment into the environment;
 - Generating noise and vibration in excess of the permissible level stipulated in technical regulations on environment; discharging smokes, dusts and noxious gases into the air;
 - Executing investment projects or discharging waste in case of failure to satisfy all conditions prescribed by the law on environmental protection;
 - Not implementing works, measures, activities to prevent, respond to, and remedy environmental incidents according to the provisions of law;
 - Concealing acts of polluting the environment, obstructing and falsifying information concerning environmental protection activities, thereby resulting in adverse effects on the environment;
 - Sabotaging or infringing upon natural heritage sites;
 - Sabotaging or infringing upon structures, equipment and facilities serving environmental protection activities.

- Individual obligations to protect the environment in cultural, sports and tourism activities (when visiting to sites/monuments, tourism areas, tourist attractions, tourist accommodation establishments, places for sports practice, performance and competition and festivals) (Excerpt from Article 66):
 - Comply with the regulations on hygiene maintenance and environmental protection;
 - Dispose of waste in designated places; limit the generation of plastic waste;
 - Maintain public hygiene;
 - Not infringe upon landscapes and animals.

The Criminal Code of Viet Nam, 2015, amended in 2017:

- Acts that cause environmental pollution such as illegal burying, dumping, and discharge of waste shall be liable to a fine at the lowest penalty level (level 1) from VND 3 billion to VND 7 billion for corporate legal entity; from VND 50 million to VND 500 million or imprisonment from 03 months to 02 years for individuals (Excerpt from Article 235).
- Acts that violate regulations on the protection of wild, endangered, precious, and rare animals (such as: illegal hunting, killing, raising, confining, storing, processing, transporting, and trading of animals, body parts, or products of wild, endangered, precious, and rare animals) depending on the nature and severity of the violation may be subject to administrative sanctions or criminal prosecution according to the provisions of law:

© Engelbert Dausip/ WWF Malaysia

- Offences against regulations on management and protection of wild animals shall be liable to a fine from VND 300,000,000 to VND 1.5 billion or face a penalty of up to 03 years' community sentence or 06 months to 12 years' imprisonment (Excerpt from Article 234);
- Offences against regulations on management and protection of endangered, rare animals shall be liable to a fine from VND 500 million to VND 2 billion or face a penalty of 01 - 15 years' imprisonment, the offender might also be prohibited from holding certain positions or doing certain works for 01 - 05 years (Excerpt from Article 244).

Decree No. 45/2022/ND-CP stipulates administrative sanctions for violations in the field of environmental protection:

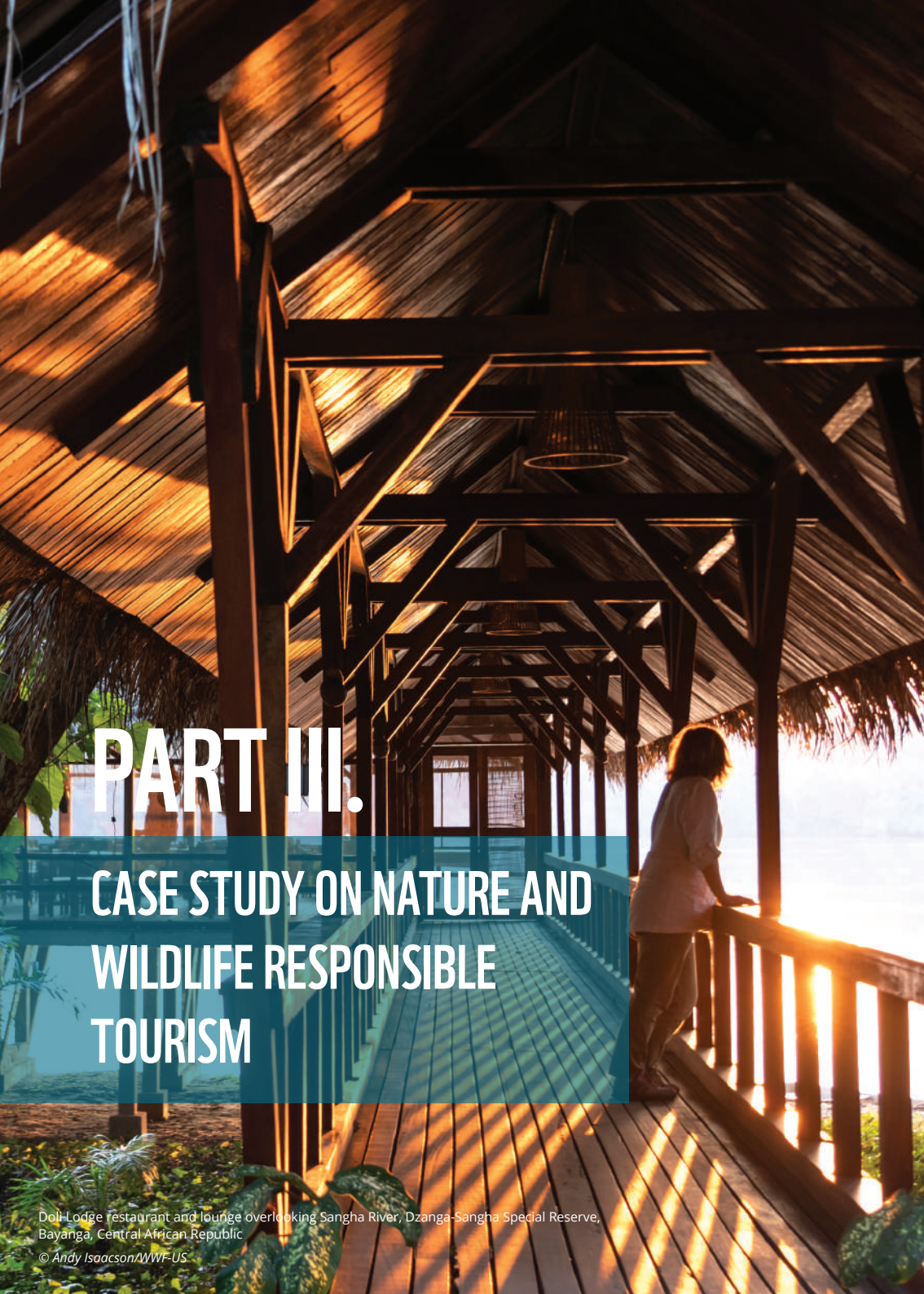
- Violations of regulations on: environmental registration, environmental licenses, environmental impact assessment; waste management, environmental protection in tourism activities, nature conservation and biodiversity... are subject to the main form of sanction from warning to a maximum of VND 1 billion for individuals; VND 2 billion for organizations, and additional forms of sanction are applied depending on the violation (Excerpt from Article 1, Clause 2 and Article 4).

Decree No. 45/2019/ND-CP stipulates administrative sanctions in the tourism sector:

- Failure to fully notify the provincial tourism authority where the tourist accommodation facility is located before operating as prescribed shall be subject to a fine of VND 500,000 to VND 1 million (Excerpt from Article 10, Clause 1).
- Failure to publicly post the internal regulations of the tourist accommodation facility as prescribed shall be subject to a fine of VND 3 million to VND 5 million (Excerpt from Article 10, Clause 3).

Decree No. 35/2019/ND-CP regulating administrative sanctions in the forestry sector and Decree No. 07/2022/ND-CP amending and supplementing:

- Acts of storing, buying, selling, processing forest products (timber, non-timber forest plants, forest animals, body parts or products of forest animals including ivory) without legal records or having legal records but the forest products do not match the contents of those records, shall be fined from VND 1 million to VND 500 million along with other additional penalties (Excerpt from Article 23).

PART III.

CASE STUDY ON NATURE AND WILDLIFE RESPONSIBLE TOURISM

Doh-Lodge restaurant and lounge overlooking Sangha River, Dzanga-Sangha Special Reserve, Bayanga, Central African Republic

© Andy Isaacson/WWF-US

1. SIX SENSES CON DAO RESORT (CON DAO, BA RIA VUNG TAU)

At Six Senses Con Dao Resort, sustainable development is a top priority, aiming for zero waste and plastic. The resort always protects the ecosystem and surrounding environment through many practical activities, including applying the 4Rs principle.

The resort's villas are designed to be rustic and close to nature. The paving stones around the resort are made from chips from broken wine bottles. Filtered water and bottled water used in the resort are produced from a RO-standard water filtration facility here. The resort also reuses glass bottles in order to reduce waste.

The resort produces recycled fertilizer from sludge in grey water and organic fertilizer from food waste as well as garden waste. The on-site wastewater treatment plant provides between 1,000m³ and 2,000m³ of recycled water for the irrigation of the 1,500m² garden, where more than 50 varieties of plants, vegetables and herbs are grown.

Some of the impressive results that the resort has achieved in terms of protecting the ecological environment in 2023 include:

- 71,289 plastic bottles were replaced with recycled glass bottles;
- 714 kg of marine litter was collected during "Clean Up" events;
- 5,673 kg of fresh herbs, vegetables, mushrooms and fruits were harvested from the resort's 1,500 m² garden
- 7,511 green sea turtles were released into the sea.

Not only focusing on protecting the natural environment, the resort also carries out meaningful activities in sea turtle conservation and actively educates and supports the community, specifically:

- The resort has provided nesting areas for rare green turtles. The "Let's Get Cracking" incubation center has successfully released nearly 30,000 rare green turtles since 2018;
- The resort's Water For All project has donated 9 water filtration devices to 7 schools in Con Dao to provide clean drinking water to 3,080 community members by 2024 and reduce the use of disposable plastic bottles. It also serves as an environment education activity for students on the proper use of plastic bottles;
- Through cooperation with Con Dao Youth Union and WWF-Viet Nam, the resort has deployed 2R station in Con Dao city center to promote reuse/recycle culture in Con Dao to reduce the amount of waste sent to landfill in Con Dao.

2. CHICLAND HOTEL (SON TRA, DA NANG)

Chicland Hotel is surrounded by a cool green space with trees, very close to nature. All interior materials and decorative materials used in the hotel are local materials such as basalt, sandstone, rattan, bamboo, etc., creating a completely environmentally friendly space. The hotel practices a water-saving policy with many practical actions such as using an automatic watering system using drip irrigation, instructing staff to save water, placing signs encouraging guests to reuse towels when they do not need to change them, etc. The hotel also uses energy-saving devices in the guest rooms such as lighting systems, energy-saving air conditioners, etc.; along with ceiling fans so that guests have more choices and reduce the use of air conditioners. The types of bags in the room such as garbage bags, toilet bags, etc. are all biodegradable. Shampoo, shower gel and hand sanitizer containers are also made of environmentally friendly products like ceramic. Guest amenities are also made from recycled materials and environmentally friendly straw. In addition, the hotel also classifies waste for recycling purposes. Environmental responsibility has been well implemented by Chicland Hotel from the design concept to the entire operation process.

3. LANG NHO (NHA TRANG, KHANH HOA)

Lang Nho (Small Village) is the first natural picnic resort following the Glamping and Pop-Up Resort model in Viet Nam, built with the criterion of “no impact on the environment”. Lang Nho has a peaceful beauty, surrounded by green forests and cool streams. The principle applied when building Lang Nho is not to cut trees and not to make noise that affects the natural environment. Accordingly, all trees with a diameter of 15cm or more are marked and retained. Lang Nho's design - from the central roof planted with green grass all year round, small huts by the lake among green trees and fruits to wooden plank paths in the forest - are all very close to nature. In Lang Nho, the equipment is mainly operated by solar energy. In addition, environmentally friendly materials such as bamboo, wood, straw, ceramics that do not contain toxic substances can be reused or recycled after dismantling the construction used in the construction, installation of facilities and equipment such as toilets, sinks, water pipes, etc. Food and drinks served at Lang Nho are all locally sourced and prepared in a local style. Before entering the space of Lang Nho is a board of rules stipulating the code of conduct while using the service. In particular, out of a total of 08 rules, there are 05 rules related to nature protection:

- 1) **DO NOT DESTROY TREES OR BREAK BRANCHES:** Destroying fruits or breaking trees is the most serious crime¹, please do not destroy trees. Please choose fruits that are eligible for harvest to pick, for details please contact the Village staff.
- 2) **LITTERING IN THE WRONG PLACE:** Garbage is not a crime, the crime is caused by people who litter in the wrong place. Please do not commit the second one.

1. According to the traditional belief of local people

- 3) **DO NOT BRING FOOD INTO THE VILLAGE:** It is not that the Village is difficult, but it is to care for you and the forest. Spontaneous eating and drinking will create smell that attract ants immediately and especially strong winds will blow garbage all over the forest. If you accidentally bring it, leave it at the security gate.
- 4) **PROTECT THE FOREST AND ECOSYSTEM:** Protecting the forest, not leaving fire or burning cigarettes in the forest is a golden act.
- 5) **STRICTLY PROHIBIT FLAMMABLE AND EXPLOSIVE SUBSTANCES:** The final boss is always especially dangerous - Do not bring flammable and explosive substances, prohibited substances (according to the law).

REFERENCES

- Government (2019). Decree No. 35/2019/ND-CP regulating administrative sanctions in the forestry sector.
- Government (2019). Decree No. 45/2019/ND-CP regulating administrative sanctions in the tourism sector.
- Government (2022). Decree No. 07/2022/ND-CP amending and supplementing a number of articles of the decrees on administrative sanctions in the fields of forestry; plant protection and inspection; veterinary; animal husbandry.
- Government (2022). Decree No. 45/2022/ND-CP regulating administrative sanctions for violations in the field of environmental protection.
- Global Sustainable Tourism Council (2016). *GSTC Industry Criteria (For Hotels and Accommodations (Version 3)*. Washington, DC.
- Nga, H. Q., Mai, N.T.T. & Chi, L.Q. (2020). *Responsible Tourism*, Hanoi Open University.
- National Assembly (2015). *Criminal Code*.
- National Assembly (2020). *Law on Environmental Protection*.
- National Assembly (2017). *Law on Tourism*.
- National Assembly (2017). *Law amending and supplementing a number of articles of the Criminal Code 2015*.
- UNDP (2024). https://www.undp.org/sites/g/files/zskgke326/files/2024-02/undp_trends_report_2024_0.pdf#:~:text=URL%3A%20https%3A%2F%2Fwww.undp.org%2Fsites%2Ffiles%2Fzskgke326%2Ffiles%2F2024. (Retrieved July 15, 2024).
- WEF (2016). <https://www.weforum.org/press/2016/01/more-plastic-than-fish-in-the-ocean-by-2050-report-offers-blueprint-for-change/>. (Retrieved July 15, 2024).
- WEF (2020). https://www3.weforum.org/docs/WEF_New_Nature_Economy_Report_2020.pdf. (Retrieved July 18, 2024).
- WWF (2022). <https://www.worldwildlife.org/pages/what-is-biodiversity>. (Retrieved July 18, 2024).
- WWF (2022). *Living Planet report 2022*.

Rừng ngập nước bên trong Vườn quốc gia Tràm Chim
Flooded forest inside the Tràm Chim National Park

© Thomas Cristofaletti/WWF-US

Working to sustain the natural world for the benefit of people and wildlife.

together possible.

vietnam.panda.org

© 1986 Panda symbol WWF – World Wide Fund for Nature (Formerly World Wildlife Fund)

® “WWF” is a WWF Registered Trademark. WWF, Avenue du Mont-Bland, 1196 Gland, Switzerland. Tel. +41 22 364 9111. Fax. +41 22 364 0332.

For contact details and further information, please visit vietnam.panda.org

FSC® C101816
The power of responsible forestry